

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Mia Ledwith, utredare
08-5782 92 57

TJÄNSTESKRIVELSE

2009-01-19

1 (4)

Diarienummer

Socialnämnden

Brukarstyrd utvärdering av boenden inom handikappomsorgen

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar redovisningen av utvärderingarna och det förbättringsarbete som de föranlett.

Socialförvaltningen

Anita Brynje
Förvaltningschef

Catarina Stavenberg
Stabschef

Sammanfattning

Tre bostadsenheter inom handikappomsorgen har utvärderats enligt metoden BUKU, Brukarstyrd Utvärdering och Kvalitetsutveckling, och uppföljningsrapporter för respektive boende redovisas. Av rapporterna framgår att BUKU-teamen är positiva till verksamheten och den pågående verksamhetsutvecklingen. Förvaltningens bedömning är att verksamheten har åtgärdat merparten av de förändringsförslag som utvärderingen presenterat.

Beskrivning av ärendet

Under våren 2007 genomfördes utvärderingar enligt BUKU-metoden vid tre bostadsenheter inom handikappomsorgen. De boenden som utvärderades var Pastellgränd, Koriandergränd och Villa Persudde. BUKU står för Brukarstyrd Utvärdering och Kvalitetsutveckling och är en metod som utvecklats och används av Riksförbundet FUB. Utvärderingarna resulterade i

rapporter där utvärderarnas uppfattning om verksamheten beskrevs och förslag till kvalitetsutvecklande åtgärder gavs. De utvärderade boendena upprättade samtliga varsin åtgärdsplan utifrån förslagen i rapporterna och har arbetat intensivt med att kvalitetsutveckla verksamheten – både utifrån förslagen i rapporterna och på eget initiativ. Under hösten 2008, ungefär 1,5 år efter de första utvärderingarna, har BUKU-teamen gjort uppföljningar på de aktuella boendena. Deras uppföljningsrapporter bilägges tjänsteskrivelsen.

Av uppföljningsrapporterna framgår att BUKU-teamen är positiva till verksamheten och den pågående kvalitetsutvecklingen. Teamen uttrycker att personalen och cheferna uppvisar arbetsvilja och energi i förändringsarbetet, att organisationen präglas av starkt engagemang och en levande diskussion kring verksamheten och en positiv attityd till förändring. Förvaltningens bedömning är att merparten av de förändringsförslag som presenterats har åtgärdats och verksamhetsutveckling är och ska vara en ständigt pågående process. Förvaltningen kommenterar i det följande vissa oklarheter och konstaterar att vissa särskilt anmärkningsvärda synpunkter har framförts angående verksamheten på Villa Persudde. Enhetschefen för Villa Persudde, Lisa Wigerdahl, kommer att närvara vid sammanträdet.

Begreppsutredning kring boenden

Vid utvärderingen av Pastellgränd våren 2007 ansåg BUKU-teamen att det fanns en otydlighet kring boendets uppdrag, som de idag upplever är på mycket god väg att redas ut. Den otydlighet som upplevdes kan delvis förklaras med att de boende på Pastellgränd bor där med stöd ur två olika lagar: lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL). Samtliga boende på Pastellgränd har olika typer av neuropsykiatriska funktionshinder, vilket gör att en del av dem som bor där har insatsen med stöd av LSS (personer med Aspergers syndrom), medan andra har den genom SoL (personer med ADHD och Tourettes syndrom).

Bostad med särskild service är en insats som kan ges både enligt LSS (9 § 9) och SoL (5 kap. 7 §). Enligt LSS finns tre huvudformer för dessa bostäder: *gruppbostad* med fast kollektiv bemanning som i huvudsak ska täcka de boendes hela stödbehov, *servicebostad* (eller servicelägenhet) med visst fast basstöd genom anställd personal för en grupp servicebostäder eller en av kommunen anvisad *särskilt anpassad bostad* utan fast bemanning. Av de boenden som utvärderats av BUKU är Villa Persudde en gruppbostad, medan Pastellgränd och Koriandergränd är servicebostäder.

Något som ytterligare bidragit till BUKU-teamens förvirring när det gäller boenden i Tyresö kommun är att en sammanblandning av olika begrepp för boenden ibland förekommer. För att undvika oklarheter är det viktigt att begreppen används enhetligt av all kommunens

personal. I Tyresö kommun finns inom handikappomsorgen fyra bostadsenheter med varsin enhetschef: Bollmora, Hanviken, Trollbäcken och Tyresö bostadsenhet. Inom varje bostadsenhet finns tre till fem boenden av karaktären grupp- eller servicebostäder. I lagens mening är dock samtliga boenden ”bostad med särskild service” och kan beviljas utifrån LSS eller SoL beroende på brukarens funktionshinder.

Individuell plan enligt LSS

I utvärderingsrapporterna för gruppboendena Koriandergränd och Villa Persudde anser BUKU-teamen att kommunen ska verka för att alla brukare får en individuell plan enligt LSS. Personer som har en insats enligt LSS kan enligt 10 § begära att kommunen och landstinget i samråd med personen i fråga upprättar en individuell plan över beslutade och planerade insatser. Syftet med planen är att ge brukaren inflytande över de åtgärder som planeras och överblick över de olika insatserna. Planen ska förtjäna och minst en gång om året omprövas. Vidare ska planen klargöra brukarens behov av insatser och underlätta samordningen mellan olika parter som brukaren får stöd av. Även åtgärder som vidtas av andra än kommun och landsting ska redovisas i planen.

Alla som har en insats enligt LSS kan således begära att få en individuell plan enligt samma lag. Enhetscheferna och stödpersonalen på boendena informerar brukarnas företrädare om möjligheten att söka en individuell plan. Även biståndshandläggarna informerar om insatsen individuell plan enligt LSS och har de senaste åren arbetat aktivt för att fler brukare ska ansöka om insatsen. BUKU-teamen konstaterar också att antalet individuella planer i Tyresö kommun har fördubblats sedan de gjorde utvärderingarna våren 2007.

Genomförandeplan

En genomförandeplan är, till skillnad från individuell plan, däremot något som alla brukare som bor i en bostad med särskild service har. Planen upprättas av brukaren och dennes stödpersonal och eventuella företrädare tillsammans. Den innehåller bland annat hur en beslutad insats i praktiken ska genomföras och vilka mål som gäller för insatsen. Genomförandeplanen följs upp minst två gånger om året och förvaras hos brukaren. Vid utvärderingarna våren 2007 höll boendena på att införa en ny gemensam modell för genomförandeplaner och dokumentation, vilket nu vid uppföljningarna har genomförts.

Forum för brukardiskussioner

Vid uppföljningsbesöken saknade BUKU-teamen ett forum för brukarna på de olika boendena där brukarna ges möjlighet att diskutera olika frågor utan att personalen är med. Verksamheten anser att detta är ett intressant förslag för verksamhetsutveckling och brukarinflytande och diskuterar nu olika former för genomförande.

Uppföljningen Villa Persudde

Utvärderingarna redovisar särskilda synpunkter när det gäller Villa Persudde. Man ansåg att enhetschefen skulle vara mer närvarande i verksamheten och administrationen för enhetschefen borde minska. En större del av enhetschefens tid har nu avsatts för verksamheten, administrationen har delvis omfördelats och ett nytt kontor med modern datautrustning har införskaffats.

Den kritik som framförts angående de boendes begränsade möjligheter att nyttja det gemensamma köksutrymmet har åtgärdats. Likaså har samtliga boende numera en egen brevlåda och namnskylt.

BUKU-teamet har tidigare kritiserat personalens bemötande av en boende i gruppboenden. Den personal som här åsyftas, har slutat sin anställning. I uppföljningsrapporten uttrycker BUKU-teamet: ” Med nya attityder, ett respektfullt bemötande och en stark insats från stödpersonal och övriga boendestödare har han nu fått ett mycket bättre liv.”

När det gäller de boendes privata medel är huvudregeln att dessa ska hanteras av god man i samråd med den enskilde. I undantagsfall kan förekomma att personalen hanterat mindre summor, men då i överenskommelse med den boendes företrädare.